

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

2. maj 2019*

»Præjudiciel forelæggelse – landbrug – forordning (EF) nr. 510/2006 – artikel 13, stk. 1, litra b) – beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og fødevarer – manchegoost («queso manchego») – anvendelse af tegn, der kan antyde den region, der er forbundet med den beskyttede oprindelsesbetegnelse – begrebet »en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger« – europæiske forbrugere eller forbrugere i den medlemsstat, hvor det produkt, der er omfattet af den beskyttede geografiske betegnelse, fremstilles og i overvejende grad konsumeres«

I sag C-614/17,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Tribunal Supremo (øverste domstol, Spanien) ved afgørelse af 19. oktober 2017, indgået til Domstolen den 24. oktober 2017, i sagen

Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego

mod

Industrial Quesera Cuquerella SL,

Juan Ramón Cuquerella Montagud,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Vilaras, og dommerne K. Jürimäe, D. Šváby, S. Rodin (refererende dommer) og N. Piçarra,

generaladvokat: G. Pitruzzella,

justitssekretær: fuldmægtig R. Schiano,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 25. oktober 2018,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego ved abogado M. Pomares Caballero,

* Processprog: spansk.

- Industrial Quesera Cuquerella SL og M. Cuquerella Montagud ved advokater J.A. Vallejo Fernández, F. Pérez Álvarez og J. Pérez Itarte,
- den spanske regering ved A. Rubio González og V. Ester Casas, som befuldmægtigede,
- den tyske regering ved T. Henze, M. Hellmann og J. Techert, som befuldmægtigede,
- den franske regering ved D. Colas, S. Horrenberger, A.-L. Desjonquères og C. Mosser, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved I. Galindo Martín, D. Bianchi og I. Naglis, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 10. januar 2019, afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 13, stk. 1, litra b), i Rådets forordning (EF) nr. 510/2006 af 20. marts 2006 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og fødevarer (EUT 2006, L 93, s. 12).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (reguleringsudvalg for den beskyttede oprindelsesbetegnelse Queso Manchego, Spanien, herefter »reguleringsudvalget for Queso Manchego«) på den ene side og Industrial Quesera Cuquerella SL (herefter »IQC«) og Juan Ramón Cuquerella Montagud på den anden side vedrørende bl.a. IQC' anvendelse af etiketter med henblik på identificering og markedsføring af oste, som ikke er omfattet af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »queso manchego«.

Retsforskrifter

- 3 Følgende fremgår af fjerde og sjette betragtning til forordning nr. 510/2006:
  - »(4) Stillet over for et stort vareudbud og en mængde oplysninger bør forbrugerne, for bedre at kunne foretage et valg, have klare og kortfattede oplysninger om et produkts oprindelse.
- [...]
- (6) Der bør fastlægges en EF-strategi for anvendelsen af oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser. Et sæt EF-regler med en beskyttelsesordning gør det muligt at udvikle geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser, eftersom sådanne regler i kraft af den ensartethed, de medfører, sikrer lige konkurrencevilkår for producenter af produkter med sådanne betegnelser og styrker produkternes værdi for forbrugerne.«
- 4 Denne forordnings artikel 2, stk. 1, litra a), har følgende ordlyd:
  - »I denne forordning forstås ved:
    - a) »oprindelsesbetegnelse«: navnet på et område, et bestemt sted eller i undtagelsestilfælde et land, der betegner et landbrugsprodukt eller en fødevarer,

- som har oprindelse i dette område, dette bestemte sted eller dette land, og
- hvis egenskaber eller andre kendetegn hovedsagelig eller fuldstændigt kan tilskrives det geografiske miljø med dets naturbetingede og menneskelige faktorer, og
- som er fremstillet, forarbejdet og tilvirket i det afgrænsede geografiske område.«

5 Nævnte forordnings artikel 13, stk. 1, bestemmer:

»Registrerede betegnelser er beskyttet mod:

[...]

- b) enhver uretmæssig anvendelse, efterligning eller antydning, uanset om produktets virkelige oprindelse er angivet, eller den beskyttede betegnelse er oversat eller ledsaget af udtryk såsom »art«, »type«, »måde«, »som fremstillet i«, »efterligning« eller tilsvarende
- c) enhver anden form for falsk eller vildledende angivelse af produktets herkomst, oprindelse, art og vigtigste egenskaber på den indre eller ydre emballage, i reklamerne eller i dokumenterne for det pågældende produkt samt anvendelse af emballager, der kan give et fejlagtigt indtryk af produktets oprindelse

[...]«

6 Samme forordnings artikel 14, stk. 1, fastsætter:

»Hvis en oprindelsesbetegnelse eller en geografisk betegnelse er registreret i henhold til denne forordning, gives der afslag på ansøgningen om registrering af et varemærke, der svarer til en af situationerne beskrevet i artikel 13, og som vedrører samme produktklasse, såfremt ansøgningen om registrering af varemærket indgives efter datoen for indgivelse af registreringsansøgningen til [Europa-]Kommissionen.

Varemærker, der er registreret i strid med første afsnit, erklæres ugyldige.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 7 Reguleringsudvalget for Queso Manchego har ansvaret for at forvalte og beskytte den beskyttede oprindelsesbetegnelse »queso manchego«. Udvalget anlagde i denne egenskab sag mod de sagsøgte i hovedsagen ved den kompetente spanske ret i første instans med påstand om, at det fastslås, at de af IQC anvendte etiketter med henblik på identificering og markedsføring af ostene »Adarga de Oro«, »Super Rocinante« og »Rocinante«, der ikke er omfattet af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »queso manchego«, og anvendelsen af udtrykkene »Quesos Rocinante« indebærer en krænkelse af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »queso manchego«, for så vidt som disse etiketter og disse udtryk udgør en ulovlig antydning af denne beskyttede oprindelsesbetegnelse som omhandlet i artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006.
- 8 Den spanske ret i første instans frifandt de sagsøgte med den begrundelse, at de tegn og betegnelser, som IQC anvendte for at markedsføre de oste, som ikke er omfattet af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »queso manchego«, hverken grafisk eller fonetisk lignede »queso manchego« eller »la Mancha«, og at anvendelsen af tegn som betegnelsen »Rocinante« eller billedet af den litterære figur Don Quijote de la Mancha antyder, at ostene stammer fra la Mancha (Spanien), og ikke, at der er tale om den ost, der er omfattet af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »queso manchego«.

- 9 Reguleringsudvalget for Queso Manchego iværksatte appel til prøvelse af denne afgørelse for Audiencia Provincial de Albacete (den regionale domstol i Albacete, Spanien), der ved dom af 28. oktober 2014 stadfæstede førsteinstansens dom. Den regionale domstol var af den opfattelse, at den brug, der med henblik på IQC' markedsføring af oste, som ikke er omfattet af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »queso manchego«, gøres af landskaber og figurer fra la Mancha på ostenes etiketter, bringer forbrugeren til at tænke på la Mancha-regionen, men ikke nødvendigvis på den ost, der er omfattet af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »queso manchego«.
- 10 Sagsøgeren i hovedsagen har iværksat appel til prøvelse af denne dom ved Tribunal Supremo (øverste domstol, Spanien).
- 11 Tribunal Supremo (øverste domstol) har i forelæggelsesafgørelsen fremsat en række faktuelle betragtninger.
- 12 Den forelæggende ret har i første række anført, at ordet »manchego«, der anvendes i den beskyttede oprindelsesbetegnelse »queso manchego«, er et adjektiv, der på spansk kvalificerer personer og produkter, der hidrører fra la Mancha-regionen. Nævnte ret har dernæst bemærket, at den beskyttede oprindelsesbetegnelse »queso manchego« omfatter oste, der er forarbejdet i la Mancha-regionen af fåremælk under overholdelse af de krav til traditionel produktion, forarbejdning og modning, der indgår i varespecifikationen for denne beskyttede oprindelsesbetegnelse.
- 13 Den forelæggende ret har endvidere præciseret, at Miguel de Cervantes har ladet hovedparten af romanfiguren Don Quijote de la Manchas oplevelser foregå i la Mancha-regionen. Den forelæggende ret har desuden beskrevet denne person således, at han har visse fysiske kendetegn og bærer beklædning, der minder om den person, der er afbilledet på det motiv, der er anbragt på etiketten for osten »Adarga de Oro«. I denne henseende anvendes ordet »adarga« (et lille læderskjold), der er et forældet udtryk, i nævnte roman for at betegne Don Quijotes skjold. Den forelæggende ret har endvidere bemærket, at en af de betegnelser, som IQC har anvendt for visse af sine oste, er navnet på den hest, som Don Quijote de la Mancha red på, nemlig »Rocinante«. De vindmøller, som Don Quijote kæmper med, er karakteristiske for landskabet i la Mancha. På visse af etiketterne på oste fremstillet af IQC, som ikke er omfattet af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »queso manchego«, og på visse tegninger på IQC' websted, hvor der ligeledes gøres reklame for oste, der ikke er omfattet af denne beskyttede oprindelsesbetegnelse, er afbilledet landskaber med vindmøller og får.
- 14 Under disse omstændigheder har Tribunal Supremo (øverste domstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
  - »1) Skal antydningen af den beskyttede oprindelsesbetegnelse, jf. artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006 [...], nødvendigvis forekomme ved anvendelsen af betegnelser, der har en grafisk, fonetisk eller begrebsmæssig lighed med den beskyttede oprindelsesbetegnelse, eller kan den forekomme ved anvendelse af figurtegn, der antyder oprindelsesbetegnelsen?
  - 2) Såfremt der er tale om en beskyttet oprindelsesbetegnelse af geografisk art [artikel 2, stk. 1, litra a), i forordning nr. 510/2006], og den vedrører produkter af samme eller lignende art, kan [...] anvendelsen af tegn, der antyder den region, hvormed denne beskyttede oprindelsesbetegnelse er forbundet, [da] anses for at være en antydning af selve den beskyttede oprindelsesbetegnelse i henhold til artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006, som er ulovlig også i tilfælde, hvor den, der anvender disse tegn, er en producent, der er hjemmehørende i den region, hvormed den beskyttede oprindelsesbetegnelse er forbundet, men hvis produkter ikke er omfattet af denne oprindelsesbetegnelse, fordi de ikke opfylder de krav, der kræves efter varespecifikationen, og som ikke vedrører den geografiske oprindelse?

- 3) Skal begrebet almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger, hvis opfattelse den nationale ret skal tage i betragtning for at afgøre, om der foreligger en »antydning« som fastsat i artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006, forstås som en henvisning til en europæisk forbruger, eller kan det udelukkende henvise til forbrugeren i den medlemsstat, hvor det produkt, der giver anledning til antydning af den beskyttede geografiske betegnelse, fremstilles, eller hvormed den beskyttede oprindelsesbetegnelse er forbundet geografisk, og hvor produktet konsumeres i overvejende grad?»

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

- 15 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006 skal fortolkes således, at antydningen af en registreret betegnelse kan foreligge ved anvendelsen af figurtegn.
- 16 Det følger af fast retspraksis, at der ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot skal tages hensyn til dens ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori bestemmelsen indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (dom af 17.5.2018, Industrias Químicas del Vallés, C-325/16, EU:C:2018:326, præmis 27, og af 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 27).
- 17 For det første fremgår det af ordlyden af artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006, at denne bestemmelse fastsætter en beskyttelse af registrerede betegnelser mod enhver antydning, uanset om produktets virkelige oprindelse er angivet, eller den beskyttede betegnelse er oversat eller er ledsaget af udtryk såsom »art«, »type«, »måde«, »som fremstillet i«, »efterligning« eller tilsvarende.
- 18 En sådan formulering kan opfattes som en henvisning til ikke blot de udtryk, hvormed en registreret betegnelse kan antydes, men også til ethvert figurtegn, der kan føre forbrugeren til at tænke på de produkter, som denne betegnelse gælder for. I denne henseende afspejler udtrykket »enhver« EU-lovgivers ønske om at beskytte de registrerede betegnelser ved at tage højde for en antydning, der kan foreligge ved en ordbestanddel eller et figurtegn.
- 19 Domstolen har ganske vist fastslået, at begrebet »antydning« omfatter det tilfælde, hvor det udtryk, der anvendes som betegnelse for et produkt, omfatter en del af en beskyttet betegnelse, således at forbrugeren, når denne ser dette produkts navn, i ånden føres til at tænke på den vare, som betegnelsen gælder for (jf. analogt dom af 4.3.1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola, C-87/97, EU:C:1999:115, præmis 25).
- 20 Domstolen har ligeledes udtalt, at det afgørende kriterium i forhold til fastlæggelsen af begrebet »antydning« som omhandlet i artikel 16, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 110/2008 af 15. januar 2008 om definition, betegnelse, præsentation og mærkning af samt beskyttelse af geografiske betegnelser for spiritus og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89 (EUT 2008, L 39, s. 16) er, hvorvidt forbrugeren, når denne ser den omtvistede betegnelse, føres til direkte at tænke på den vare, som den beskyttede geografiske betegnelse gælder for (dom af 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 51).
- 21 Selv om den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 19 og 20, vedrører sager om produktbetegnelser og ikke figurtegn, kan det alligevel udledes heraf, som generaladvokaten har anført i punkt 24 i forslaget til afgørelse, at det afgørende kriterium for at fastslå, om en bestanddel antyder en

registreret betegnelse som omhandlet i artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006, er, om denne bestanddel kan føre forbrugeren til direkte at tænke på det produkt, som denne betegnelse gælder for.

- 22 Det kan derfor ikke principielt udelukkes, at figurtegn kan føre forbrugeren til direkte at tænke på produkter, som en registreret betegnelse gælder for, som følge af deres begrebsmæssige lighed med en sådan betegnelse.
- 23 Hvad for det andet angår den sammenhæng, som begrebet »antydning« indgår i, kan det ikke tiltrædes, som Kommissionen har anført, at antydningen af en registreret betegnelse ved hjælp af figurtegn kun kan undersøges i forhold til artikel 13, stk. 1, litra c), i forordning nr. 510/2006.
- 24 Dels skal det fastslås, at selve ordlyden af denne forordnings artikel 13, stk. 1, litra b), ikke begrænser denne bestemmelses rækkevidde til kun at omfatte betegnelser af produkter, som denne ordlyd dækker. Tværtimod fastsætter den nævnte bestemmelse, som generaladvokaten har anført i punkt 28 i forslaget til afgørelse, en beskyttelse mod »enhver« antydning, uanset om den beskyttede betegnelse er ledsaget af udtryk såsom »art«, »type«, »måde«, »som fremstillet i«, »efterligning« eller tilsvarende på det omhandlede produkts emballage.
- 25 Dels er det korrekt, som Kommissionen har anført, at Domstolen i dom af 7. juni 2018, Scotch Whisky Association (C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 65), fastslog, at artikel 16 i forordning nr. 110/2008, der var affattet i tilsvarende vendinger som artikel 13 i forordning nr. 510/2006, indeholdt en gradvis opregning af handlinger, der er forbudt.
- 26 Den omstændighed, at denne forordnings artikel 13, stk. 1, litra c), omhandler enhver anden form for angivelse på den indre eller ydre emballage, i reklamerne eller i dokumenterne for det pågældende produkt, gør det ikke muligt at fastslå, at kun denne bestemmelse er til hinder for anvendelsen af figurtegn, der kan gribe ind i registrerede betegnelser.
- 27 Som generaladvokaten har fremhævet i punkt 33 i forslaget til afgørelse, omhandler den gradvise opregning, som Domstolen har nævnt, således arten af de forbudte handlinger, dvs. hvad angår nævnte forordnings artikel 13, stk. 1, litra c), falske eller vildledende angivelser af produktets herkomst, oprindelse, art og vigtigste egenskaber, og ikke de bestanddele, der skal tages i betragtning ved fastlæggelsen af, om der foreligger sådanne falske eller vildledende angivelser.
- 28 En kontekstuel fortolkning af artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006, understøtter derfor den fortolkning, der følger af ordlyden, som fremstillet i nærværende doms præmis 22.
- 29 For det tredje skal det fastslås, at forordning nr. 510/2006 bl.a. forfølger det formål, der ifølge fjerde og sjette betragtning til forordningen består i at sikre, at forbrugerne har klare, kortfattede og troværdige oplysninger om et produkts oprindelse.
- 30 Et sådant formål er i højere grad sikret, når den registrerede betegnelse ikke kan være genstand for en antydning som omhandlet i denne forordnings artikel 13, stk. 1, litra b), ved hjælp af figurtegn.
- 31 Det skal endelig fremhæves, at det tilkommer den forelæggende ret konkret at tage stilling til, om figurtegn såsom de i hovedsagen omhandlede kan føre forbrugeren til direkte at tænke på de produkter, som en registreret betegnelse gælder for.
- 32 Følgelig skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006 skal fortolkes således, at antydningen af en registreret betegnelse kan foreligge ved anvendelsen af figurtegn.

Det andet spørgsmål

- 33 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006 skal fortolkes således, at anvendelsen af figurtegn, der antyder et geografisk område, som er forbundet med en oprindelsesbetegnelse som omhandlet i denne forordnings artikel 2, stk. 1, litra a), kan udgøre en antydning af denne oprindelsesbetegnelse, herunder i det tilfælde, hvor de nævnte figurtegn anvendes af en producent, der er hjemmehørende i denne region, men hvis produkter, som ligner eller er sammenlignelige med de produkter, der er beskyttet af denne oprindelsesbetegnelse, ikke er omfattet af samme oprindelsesbetegnelse.
- 34 Det skal indledningsvis fastslås, at ordlyden af artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006 ikke fastsætter nogen udelukkelse til fordel for en producent, der er hjemmehørende i et geografisk område, som svarer til en beskyttet oprindelsesbetegnelse, og hvis produkter uden at være beskyttet af denne beskyttede oprindelsesbetegnelse ligner eller er sammenlignelige med de produkter, der er beskyttet af den beskyttede oprindelsesbetegnelse.
- 35 Det bemærkes, at en sådan udelukkelse vil have den virkning, at en producent ville være berettiget til at anvende figurtegn, der antyder et geografisk område, hvis navn er del af en oprindelsesbetegnelse, der omfatter et produkt, som er identisk med, eller som ligner det produkt, som denne producent fremstiller, og dermed ville denne producent uretmæssigt få gavn af denne oprindelsesbetegnelses omdømme.
- 36 I en situation som den i hovedsagen omhandlede kan den omstændighed, at en producent af produkter, der ligner eller er sammenlignelige med de produkter, som er beskyttet af en oprindelsesbetegnelse, er hjemmehørende i et geografisk område, der er forbundet med denne betegnelse, følgelig ikke udelukke den pågældende producent fra anvendelsesområdet for artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006.
- 37 Dernæst bemærkes, at selv om det tilkommer den nationale ret at bedømme, om en producents anvendelse af figurtegn, der antyder et geografisk område, hvis navn er del af en oprindelsesbetegnelse, i forbindelse med produkter, der er identiske, eller som ligner de produkter, der er omfattet af denne betegnelse, udgør en antydning af en registreret betegnelse som omhandlet i denne forordnings artikel 13, stk. 1, litra b), kan Domstolen i forbindelse med en præjudiciel afgørelse i givet fald give anvisninger med henblik på at vejlede den nationale ret i dens afgørelse (jf. i denne retning dom af 10.9.2009, Severi, C-446/07, EU:C:2009:530, præmis 60).
- 38 Den nationale ret skal herved i det væsentlige tage hensyn til forbrugerens forventede reaktion, idet det væsentlige er, om forbrugeren forbinder de omtvistede bestanddele – i det foreliggende tilfælde de figurtegn, der antyder et geografisk område, hvis navn er del af en oprindelsesbetegnelse – og den registrerede betegnelse (jf. i denne retning dom af 21.1.2016, Viiniverla, C-75/15, EU:C:2016:35, præmis 22).
- 39 Det tilkommer i denne henseende den nationale ret at bedømme, om forbindelsen mellem disse omtvistede bestanddele og den registrerede betegnelse er tilstrækkelig direkte og entydig, således at forbrugeren, når denne ser disse bestanddele, føres til hovedsageligt at tænke på denne betegnelse (jf. i denne retning dom af 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 53 og 54).
- 40 Det tilkommer således den forelæggende ret at fastslå, om der foreligger en tilstrækkelig direkte og entydig begrebsmæssig lighed mellem de i hovedsagen omhandlede figurtegn og den beskyttede oprindelsesbetegnelse »queso manchego«, som i overensstemmelse med artikel 2, stk. 1, litra a), i forordning nr. 510/2006 henviser til det geografiske område, som den er forbundet med, dvs. la Mancha-regionen.

- 41 I det foreliggende tilfælde skal den forelæggende ret sikre sig, at de i hovedsagen omhandlede figurtegn, herunder tegninger af en person, der minder om den litterære figur Don Quijote de la Mancha, en mager hest og landskaber med vindmøller og får, kan skabe en begrebsmæssig lighed med den beskyttede oprindelsesbetegnelse »queso manchego«, således at forbrugeren, når denne ser dem, vil komme til at tænke på de produkter, som denne oprindelsesbetegnelse gælder for.
- 42 I denne henseende skal den forelæggende ret bedømme, om, som generaladvokaten har anført i punkt 41 i forslaget til afgørelse, der er grundlag for samlet at tage hensyn til samtlige tegn, figurtegn og ordtegn, som er anbragt på de i hovedsagen omhandlede produkter, for at foretage en overordnet undersøgelse under hensyntagen til alle de bestanddele, der kan udgøre en mulig antydning.
- 43 Henset til det ovenstående skal artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006 fortolkes således, at anvendelsen af figurtegn, der antyder et geografisk område, som er forbundet med en oprindelsesbetegnelse som omhandlet i denne forordnings artikel 2, stk. 1, litra a), kan udgøre en antydning af denne oprindelsesbetegnelse, herunder i det tilfælde, hvor de nævnte figurtegn anvendes af en producent, der er hjemmehørende i denne region, men hvis produkter, som ligner eller er sammenlignelige med de produkter, der er beskyttet af denne oprindelsesbetegnelse, ikke er omfattet af samme oprindelsesbetegnelse.

Det tredje spørgsmål

- 44 Den forelæggende ret ønsker med det tredje spørgsmål nærmere bestemt oplyst, om begrebet en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger, hvis opfattelse den nationale ret skal tage i betragtning for at afgøre, om der foreligger en »antydning« som omhandlet i artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006, skal forstås som en henvisning til en europæisk forbruger, eller udelukkende til en forbruger i den medlemsstat, hvor det produkt, der giver anledning til antydning af den beskyttede betegnelse, fremstilles, eller hvormed denne betegnelse er forbundet geografisk, og hvor produktet konsumeres i overvejende grad.
- 45 Hvad indledningsvis angår fortolkningen af artikel 16, litra b), i forordning nr. 110/2008, der er affattet i tilsvarende vendinger som artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006, har Domstolen fastslået, at det med henblik på at fastslå, om der foreligger en »antydning« af en registreret geografisk betegnelse, tilkommer den forelæggende ret at vurdere, om en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet europæisk gennemsnitsforbruger, når vedkommende ser den omtvistede betegnelse, føres til at tænke på det produkt, som den beskyttede geografiske betegnelse gælder for (jf. i denne retning dom af 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 56).
- 46 Domstolen har ligeledes præciseret, at den omstændighed, at den omtvistede betegnelse i den sag, der gav anledning til den dom, som er nævnt i ovenstående præmis, henviste til et fremstillingssted, som angiveligt var kendt af forbrugerne i den medlemsstat, hvor det blev fremstillet, ikke er relevant for bedømmelsen af begrebet »antydning« som omhandlet i artikel 16, litra b), i forordning nr. 110/2008, for så vidt som denne bestemmelse beskytter registrerede geografiske betegnelser mod enhver antydning på hele EU's område, og alle forbrugere på dette område, henset til nødvendigheden af at sikre en effektiv og ensartet beskyttelse af disse betegnelser på dette område, er omfattet (jf. analogt dom af 21.1.2016, Viiniverla, C-75/15, EU:C:2016:35, præmis 27 og 28, og af 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 59).
- 47 Det følger heraf, at begrebet en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet europæisk gennemsnitsforbruger skal fortolkes på en sådan måde, at det sikrer en effektiv og ensartet beskyttelse af registrerede betegnelser mod enhver antydning på hele EU's område.

- 48 Som generaladvokaten har fremhævet i punkt 51 i forslaget til afgørelse gælder, at selv om en effektiv og ensartet beskyttelse af registrerede betegnelser kræver, at omstændigheder, der kan udelukke, at der alene foreligger en antydning for forbrugere i en medlemsstat, ikke tages i betragtning, indebærer dette krav således ikke, at en antydning, vurderet i forhold til forbrugerne i en enkelt medlemsstat, er utilstrækkelig for at udløse den beskyttelse, der er fastsat i artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006.
- 49 Det tilkommer herefter den forelæggende ret at bedømme, om de bestanddele, såvel figurtegn som ordtegn, der henviser til det i hovedsagen omhandlede produkt, som fremstilles og i overvejende grad konsumeres i Spanien, kan føre forbrugerne i denne medlemsstat til at tænke på en registreret betegnelse, som, hvis dette er tilfældet, skal beskyttes mod en antydning, som gør sig gældende for hele EU's område.
- 50 Det følger heraf, at det tredje spørgsmål skal besvares med, at begrebet en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger, hvis opfattelse den nationale ret skal tage i betragtning for at afgøre, om der foreligger en »antydning« som omhandlet i artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006, skal forstås som en henvisning til en europæisk forbruger, herunder til en forbruger i den medlemsstat, hvor det produkt, der giver anledning til antydning af den beskyttede betegnelse, fremstilles, eller hvormed denne betegnelse er forbundet geografisk, og hvor produktet konsumeres i overvejende grad.

Sagsomkostninger

- 51 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 13, stk. 1, litra b), i Rådets forordning (EF) nr. 510/2006 af 20. marts 2006 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler skal fortolkes således, at antydningen af en registreret betegnelse kan foreligge ved anvendelsen af figurtegn.
- 2) Artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006 skal fortolkes således, at anvendelsen af figurtegn, der antyder et geografisk område, som er forbundet med en oprindelsesbetegnelse som omhandlet i denne forordnings artikel 2, stk. 1, litra a), kan udgøre en antydning af denne oprindelsesbetegnelse, herunder i det tilfælde, hvor de nævnte figurtegn anvendes af en producent, der er hjemmehørende i denne region, men hvis produkter, som ligner eller er sammenlignelige med de produkter, der er beskyttet af denne oprindelsesbetegnelse, ikke er omfattet af samme oprindelsesbetegnelse.
- 3) Begrebet en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger, hvis opfattelse den nationale ret skal tage i betragtning for at afgøre, om der foreligger en »antydning« som omhandlet i artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006, skal forstås som en henvisning til en europæisk forbruger, herunder til en forbruger i den medlemsstat, hvor det produkt, der giver anledning til antydning af den beskyttede betegnelse, fremstilles, eller hvormed denne betegnelse er forbundet geografisk, og hvor produktet konsumeres i overvejende grad.

Underskrifter